

Olgierd Felczak

Pelplin - Maciejewo, gm. Pelplin, woj. gdańskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 19, 28-29

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

niewielką powierzchnię wach. krańca eliipsowatej wyniosłości. Poczyniono nadto obserwacje upowatniające do sugestii, iż fosse, od strony wewnętrznej, towarzyszył wai zbudowany z czarnej gleby.

2. W zachodniej części wzmiankowanej wyniosłości zarejestrowano obszar intensywnego zagospodarowania /liczne obiekty gospodarcze zawierające bogaty i różnorodny zestaw źródeł/. Stwierdzono nawarstwianie się obiektów kultury amfor kulistych /KAK/ na warstwę i obiekty związane z kulturą pucharów lejkowatych /KPL/.
3. Dokonano wstępnej delimitacji powierzchni osady KPL, włączając ją z określonym elementem morfologii szczytu wzgórza morenowego.

Osadzie KPL /w tym także "konstrukcje obronne"/ datować należy na fazę VB, natomiast osadnictwo KAK ogólnie na fazę "sznarową". Zarejestrowano także śladowy udział ceramiki kultury lużyckiej o bliżej nieokreślonej chronologii.

Materiały są przechowywane w IP UAM.

Badania będą kontynuowane.

OPATOWICE, gm. Radziejów
woj. wrocławskie
Stanowisko 42

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistoryi
Zespół Badań Kujaw

Badania prowadził Zespół Badań Kujaw pod kierunkiem doc. dr hab. Aleksandry Cofty-Broniewskiej. Finansował UJ /program RHHS/. Osada kultury pucharów lejkowatych - obozowiska kultury amfor kulistych i kultury lużyckiej. Pierwszy sezon badań.

Obiekt położony jest na szczycie kulminacji w radziejowsko-opatowickim cyklu wzgórz morenowych /tzw. wzgórze Prokopiska/.

Prace wykopaliskowe poprzedziła szczegółowa inwentaryzacja powierzchniowa stanowiska. Zbadano ogółem 1.200 m², ustalając maksymalny zasięg osady KPL na ok. 1.000-1.200 m². Wykopami objęto przestrzeń centrum /obszar hipotetycznej zabudowy mieszkalnej - ok. 250 m²/ obiektu /-50 m²/ oraz północno-wschodniej jego peryferii /-50 m²/, gdzie wcześniej odnotowano przejawy działalności kamieniarskiej. Ogółem zbadano więc powierzchnię 100 m², w obrębie 4 wykopów /5 x 5 m/.

We wszystkich wykopach materiał wystąpił w prostych układach stratygraficznych, koncentrując się w warstwie humusu oraz w stropowych partiach podglebia, gdzie zarejestrowano obiekty: 5 tzw. jam i 11 dołków postępowych. Ogółem zarejestrowano ok. 6.500 fr. ceramiki, głównie KPL, przy śladowej domieszce materiałów kultury amfor kulistych /KAK/ i sporadycznie kultury lużyckiej. Wraz z ceramiką wystąpiła znaczna ilość źródeł krzemienno-kamiennych /w tym odpady, półfabrykaty oraz wytwory z waresztatu kamieniarskiego, produkującego stekery/, polepy, jak też niska ilość spalonych kości.

Osadę kultury pucharów lejkowatych można ogólnie datować na fazę IV /wczesny odcinek/. Bliższa chronologia pozostałych faz osadniczych nie jest tymczasowo rozpoznana.

Materiały są przechowywane w IP UAM.

Badania będą kontynuowane.

PARCHANKI, gm. Dąbrowa Biskupia
woj. bydgoskie
Stanowisko 12

patrz
okres wpływów rzymskich

PAWŁOWICE, gm. Sęczyca/
woj. lubelskie
Stanowisko 1

patrz
okres lateński

PELPLIN-MACIEJEWO, gm. Pełplin
woj. gdańskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadził mgr Olgierd Fejczak. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Pierwszy sezon badań. Osada kultury pucharów lejkowatych.

- Stanowisko jest położone w środkowo-wschodniej części Pojezierza Starogardzkiego w głębi dużego zakola rzeki Wierzyca, na północ od Pełlina. Na terenie osady występują gleby brunatne właściwe stworzone na glinach lekkich pylastych.

Badania były prowadzone w północno-zachodniej części osady i miały dostarczyć wstępnych danych z zakresu chronologii oraz stratygrafii. Złożono 5 wykopów o łącznej powierzchni 200 m².

Efektem badań było odkrycie 3 małych jam o średnicach w granicach 1 - 1,5 m i głębokości dochodzącej do 40 cm oraz jednej większej jamy, która jednakże była mocno zniszczona i rozmyta. Wymienione obiekty zalegały w obrębie żółtego piasku pod 25 cm warstwą orną. Artefakty występowały w największej ilości na głębokości ok. 10 - 20 cm licząc od spągu warstwy orną.

Materiał zabytkowy reprezentowany jest przez 1.900 fragmentów ceramiki, 172 półwytwory krzemienne, narzędzia i grociki krzemienne oraz rozciaracz kamienny do żarna.

Osada datowana jest generalnie na fazę wiedeńską, wschodniej grupy kultur pucharów lejkowatych.

Badania będą kontynuowane.

PODRZECZE
woj. leszczyńskie
Stanowisko 3

patrz
epoka brązu

POGANICE, gm. Potęgowo
woj. śląskie
Stanowisko 4

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii
w Poznaniu
Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Słupsku

Badania prowadzili dr Dobrochna Jankowska i mgr Jacek Wierzbicki. Finansował WKZ w Słupsku i UAM w Poznaniu. Jedenasty sezon badań. Osada ludności kultury pucharów lejkowatych /grupy łupawskiej/.

Celem prac było rozpoznanie charakteru osadnictwa w tzw. strefie 10 osady oraz próba ustalenia północnej granicy osady. Centrum strefy 10 stanowi niewielkie, zatopione "oczko", którego najstarsze osady pochodzą z początków okresu subborealnego. Prace skoncentrowano głównie na jego północnym skraju, w miejscu występowania bardzo licznych materiałów ruchomych. Wykonano także przekop sondażowy W-E przez "oczko" i jego krawędzie, w celu sprawdzenia stratygrafii i uchwycenia ewentualnych śladów osadnictwa.

Prace w północnej części "oczka" nie zostały ukończone. Nie udało się wyjaśnić czy materiał reprezentuje jedną, czy dwie fazy osadnicze. Będzie to możliwe po uzyskaniu pełnej stratygrafii. Nie natrafiono także na ślady obiektów nieruchomych, co utrudnia interpretację znalezisk. Materiał ewentualnie "młodszej" fazy osadniczej wykazuje nawiązania typologiczne do materiałów grupy północnej kultur pucharów lejkowatych z fazy MN 1.

Badania sondażowe północnej części stanowiska wykazały, że północna granica osady była granicą naturalną, wyznaczoną przez obniżenie terenu, łączące się z głęboką w tym miejscu doliną rzeki Łupawy. Zarejestrowano pozostałości osadnictwa jednofazowego, reprezentującego starszy /bezszturowy/ boryzont grupy łupawskiej, w postaci śladów palenisk i dołków poshpowych. Uzyskany materiał organiczny /węgle drzewne, łupiny orzechów laskowych oraz kilka szaren zboża??/ stanowi szansę na uzyskanie wiarygodnych dat radiowęglowych, co dostarczy nowych argumentów do dyskusji nad chronologią grupy łupawskiej.

Materiały znajdują się w Instytucie Prahistorii UAM w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

PRADŁA, gm. Kroczyce
woj. częstochowskie
Stanowisko 3

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
w Łodzi
Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
w Krakowie

Badania prowadzili mgr Andrzej Peliński i dr Jerzy Kopacz. Finansowało Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi i ZAM IHKM PAN w Krakowie. Pierwszy sezon badań. Pracownia ścieker krzemieniennych.

Pracownia ścieker krzemieniennych znajduje się w partii krawędziowej terasy nadzalewowej Kratyni. Przebadano obszar o powierzchni 20 m². Określono granice oraz charakter stanowiska.

Pozyskano ok. 14 tys. zabytków krzemieniennych. Występowały one w warstwie próchnicy oraz w piaskistym podglebiu /do głębokości 40 cm/. Pod nim zalegała zbita warstwa ornatynu pozbawiona materiału zabytkowego. Poza jednym płytko zagłębionym /ok. 10 cm/ skupiskiem materiału krzemienianego nie stwierdzono występowania śladów innych obiektów.